

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre. 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor.
 —
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területen-
 ként 8 fillér.
 Nyitól és magán-
 érdekű közlemények
 soronkint 40 fillér.

Megjelenik
 minden nap, az ün-
 nepek és vasárnapok
 kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Egy társadalmi kérdés.

Debreczen, április 4.

Nem egy alkalommal szólunk már az ügyvédek helyzetéről. Tetük ezt azért, mert egyrészt aktualisnak tartjuk ezen kérdést, másrészt nem térhettünk ki megvitatása elől azért sem, mivel az ügyvédek sorsa egyaránt szőnyegre került a budapesti és debreczeni ügyvédi kamarák közgyűlésében. Itt is, amott is hallottunk sok megszívlelésre méltó dolgot s ha most újra felelevenítjük e kérdést, azért tesszük, mert érdekel bennünket Magyarország eme gazdag intelligenciájú és sok tudású testületének sorsa, külső és belső élete.

A magyarországi ügyvédi kar feladatának színvonalán áll. Erős, minden izében független testület, melynek képzett tagjai a jog- és igazság védelmében fáradoznak. Vezető szerepük van a jogszolgáltatás terén a magyar társadalomban, a tudományban s a közéletben. — Fáradsztó, idegizgató munkát végeznek és közülök igen soknak nem

áll arányban jövedelme azzal a munkával, melyet kifejt a törvény, jog és igazság védelmében. Nagyon sokan közülök egész életükön át dolgoznak, fáradoznak a kenyérért s agg napjaikra még sem tudnak annyit összegyűjteni, hogy a megérdemelt nyugalom puha párnájára dőlve, szellemi munkájuk gyümölcsét az öregkor szelid derűjével élvezhessék.

Ennek okát, ezt a szomorú valóságot mi is annak tulajdonítjuk, hogy sok az ügyvéd hazánkban. Budapesten 1250 ügyvéd van, tehát egy kissé nagyitva 600 lakosra esik egy ügyvéd. Ha ebből a 600 lélekből leszámítjuk azokat, kik nem élnek ügyvédi tanácsossal, talán minden száz emberre jut egy ügyvéd. — Debreczenben van 70 ügyvéd, a lakosság száma körülbelől 65.000, esik tehát egy ügyvédre 928 ember. Ezek közül bizonyosan van 600, aki egyáltalában nem fordul ügyvédekhez, marad tehát egy-egy ügyvédre 328 ember. A helyzet tehát itt sem jobb, sőt rosszabb, mert vidéken kevesebb a per

s a nagy perek is ritkábbak, mint a főváros emberáradatában, hol a jogviszonyok komplikáltabbak.

A túltömöttséget azonban nemcsak az ügyvédi pályán látjuk, hanem a tudományos pályák mind-egyikén. Ifjaink előszeretettel nyomulnak a tudományos pályákra, nem számítva azon esélyekre, melyek tisztas megélhetésüket megnéhezítik. A közepes, vagy ezen is alul levő tehetségek egész raja jön ki az egyetemekről, kik közül egy-kettőt karjaira vesz a szerencse, míg a legtöbb egész életében kemény harcot vív a megélhetés gondjaival. Vagyis, nemcsak az ügyvédek tapasztalják azt, hogy kevés a főka és sok az eszkimó, hanem az összes tudományos pályákon nehéz a megélhetés, mert az igazi tehetségek igen sokszor nem érvényesülhetnek a megélhetés vásári zajában.

A reklám divatba jött nemcsak a csokoládé és arankamentes lóhere érdekében, hanem egyes ügyvédek is előszeretettel kongattatják az olcsó reklám harangját. Nem tagadjuk, hogy ez élelmes fogás, de nem

TÁRCZA

Nehéz játék.*

Irta: Kovács Dezső.

A kincstár megunta a folytonos veszteségeket, melyekkel a *-i érczolvasztó kezelése járt. A hegy, a mely az olvasztó-mammutok felett állott, kifogyott az aranyból, meddő lett, mint valami erjevesztett póétakölosszus. Egy kemence a másik után szűnt meg az égéstől. Egy füstölt még csak, az is inkább olyan volt, mint valamely vén kritikus, a ki csak azt keresi, hogy van-e még a poéta munkájában érdemes dolog. Csak ólom, ólom és rossz vas, a mely tele van kénnel és török, mint a békasó.

Egy napon fenről nagy bizottság járt lenn. Ott volt benne a főfőindzsellér is, aki parancsol az érczek felett és tudja a hegyek veséit, a ki tudja a sziklák belső részeit, jobban, mint a doktor a lelkes emberekeit. — Lészálltak a bányába, földet és követ fesztettek le ott; felvitték az irodába, pörkölték, izzó köddé olvasztották; hiába, a hegy beteg volt.

A hegy pedig millió esztendőben egyszer lesz beteg; de akkor meg kell neki halni. Ez így kimondódott a világ teremtetésekor. Egy este aztán összegyűjtötte az igazgató a bányászokat az iroda előtti udvaron és elmondotta nekik, hogy a kincstár meg fogja szüntetni a munkát.

* Mutatvány szerzőnek „Apró komédiások” cz. alatt megjelent kötetéből.

A telep harangja szól ekkor. A hangja, mint valami csodálatos madár, szélesen kiterjesztett szárnyakkal rengett el a munkások háza és a kemencék felett. — „Meghal a hegy. A házak meghalnak. Kialszik a tűz. A bánya beomlik.” A nagy hegy visszaverte az érczesengést; azt hazudta, hogy meddő bordái mögül ezüstből és aranyból való harangok bonganak vissza.

A bányászok között mozgás támadt az igazgató szavaira. Régóta rebesgetik már ezt az urak s most megtörténik! Itt fogják hagyni ezt a völgyet, amelynek vörös kövei olyan megszokottak, mint másnak a fekete föld. Itt hagyják a falut, a templomot és a harangokat, a melyeknek ónja, ezüstje ebből a hegyből került ki és itt a hegyet magát, a mely a kényeret adta s itt hagyják a hegy oldalát, mely a halálbeli nyugalmat adta, a mikor elkopott a csákány a kézbe.

— A kinek joga van rá és jó munkás volt, azt elteszik a magyarországi bányákba. Upré pupos! Készüljön mindenki; ez már a hideg őszszel meg fog történni. Mehetek haza.

Ennyi volt a beszéd; világos volt, megérthette mindenki.

A nagy hegy, amely millió esztendeje fekszik a vörös vizű patak mellett rengeteg lomha testével, ködbe burkoltan hallgatott. Az aszott levelű bükkfák és a gyér fenyők között sötétség terjengett, amely kijönni látszott az erdőből, hogy ráhőmpölyödjön az olvasztókra.

A bányászok hazaszéledtek.

Egyedül Réz András maradt az udvaron. Oda volt támaszkodva az ércztörő daruhoz.

Sápadt arcú, fiatal bányász volt, sápadt arcú és szikár, mint sorsosai, kiknek apját, nagyapját a világosság nélküli üregek látták felnövekedni, dolgozni és korán megvélni. Világoskék, majdnem vízszinű szeméből valami sajátságos fény derengett ki, a mely megmagyarázhatatlan részvételet keltett az emberben. Sokat dolgozott a sötétben, a pupillái nagyok voltak, meglehet; azért; meglehet; nem azért; az ember majdnem azt hitte, hogy belát rajtuk a szemgödrébe.

Bevárta, amíg a főnök elvégezte a dolgát és kijött, hogy hazamenjen.

Az udvaron utána ment.

— Dicsértessék a Jézus, — köszöntötte tisztességtudóan. Azután várt, a míg kérdezik.

— Az Isten áldjon meg, — mondotta a főnök, s tovább ment.

Réz egy lépéssel hátrább ballagott a nyomában. Amikor látta, hogy nem fogja megszólítani, elébe került s azt kérdezte tőle:

— Hát csakugyan igaz?

— Mi?

— Hogy a bányát bezárják...

— Mi közöd hozzá?

— Mert a hegyben van arany! Azok az urak hazudnak. Csak bennünket akarnak pocsékká tenni.

— Haza méssz mindjárt, részeg bolond!

Megérkezett a Carlsbadi Husvét-i porcellán és üvegedény

és azt a helybeli főrabbi ur ellenőrzése mellett a legolcsóbb árban ajánlom.

Mély tisztelettel

LÁM SÁNDOR
 Debreczen, Piac- és Hatvan-utca sarkán.

emeli az ügyvédi kar tekintélyét. Itt is igaz az, hogy a jó bornak nem kell czégér. Az ügyes, megbízható, a jurisprudenciában járatos ügyvédet reklám nélkül is megtalálja a jogkereső közönség; de az is igaz, hogy a reklám ma megtéveszti az embereket, kik meggondolatlanul mellőzve a szegényebbeket, a nagy hang után sietnek, mint a hogy olcsó vásáros bódé előtt is jobban tolong a nép, mint szolid üzletek ajtajában.

Ártanak az ügyvédi kar tekintélyének azok is, kik hivatlanul, tehetség nélkül belekontárkodnak az ügyvédek szakmájába. Rengeteg a száma azoknak a kétes ekszisztenciáknak, kik egy pár krajezárért felvállalják a piacokon egyes járatlan ügyes-bajos ember dolgát. A szegény ember fizet, de ügye nem megy előre. Mikor aztán látja, hogy igazságát nem derítik ki, elmegy a kedve a perlekedéstől és becsapódva, lemond jogáról, követeléseiről, igaza kereséséről.

Ezeket a zugirókat és titkos jogi tanácsadókat kellene megfékezni az ügyvédi karnak, mert nemcsak jövedelmét csonkítják, de tekintélyének is ártanak. Egy-két példás büntetés elvonná az ilyen emberek kedvét a kontárkodástól.

Ne csodáljuk tehát, ha az ügyvéd képviselő akar lenni vagy igazgató-tanácsosi állást keres valamely banknál vagy vállalatnál. Jól teszi. Neki nemcsak joga van a tisztességes megélhetésre diplomájánál, tanultságánál fogva, hanem kötelessége is A

mai világban mindenki igyekszik kihasználni tudása és állása előnyeit, mért ne tenné ezt az ügyvéd, ki függetlenül élhet mindenkitől. A tisztességes mellékfoglalkozások mellett tekintélyt is adnak az ügyvédi karnak és csökkentik azt a lázas kapkodást, mely minden tudományos pályának szomorú járuléka.

Az ügyvédi kar bajait azonban szivlelje meg a magyar társadalom, főleg a szülők gyermekeik pályaválasztása elbírálásánál. Az ügyvédi kamarák panem jajszava bírja őket gondolkodásra annyival is inkább, mivel ez a jajszó nem festett ördög a falon, hanem szomorú és épen azért megszivlelendő valóság!

Konez Ákos.

A képviselőház legközelebbi ülése április hó 24-én lesz. Ezen az ülésen fog a Ház határozni további munkálkodásáról.

A képviselőház husvétii szünetje. A képviselőház tegnap délelőtt 10 órakor tartotta husvétii ünnepek előtt utolsó ülését, melyben az appropriációs javaslatot harmadik olvasásban is elfogadta. Ezzel a képviselőház teljesen bevégezte az 1900-ik évi állami költségvetési előirányzat tárgyalását. Az erről szóló jegyzőkönyvet nyomban hitelesítették és a főrendekhez küldötték, a kik már holnap délelőtt bizottságilag elő fogják készíteni az előirányzat plenáris megvitatását. A főrendház plénuma a költségvetéssel csak az ünnepek után fog foglalkozni. Épen azért Széll Kálmán miniszterelnök ez idő szerint nem is tett indítványt az országgyűlés ülészakának bezárásáról. A képviselőház legközelebbi ülését április hó 24-én fogja tartani, melyen a miniszterelnök indítványt fog tenni a ház további munkaprogramjáról. Körülbelül 12 javaslat és jelentés vár elintézésre, egynéhány jelentés pedig ez idő szerint még bizottságok előtt van,

ugy, hogy a képviselőház bőven el van látva munkával mindaddig, míg a főrendek a költségvetést letárgyalják s az ülészakot a királyi leirattal bezárják. Nyomban az ülészak berekesztése után megnyílik az országgyűlés új ülészakája és elvégzik a megalakulás formaságait.

Széll Kálmán miniszterelnök mai beszédében jelezte, hogy a jövő ülészak elején a reszortminiszterek néhány jelentőségű törvényjavaslattal lépnek a Ház elé, a melynek így bőven lesz munkája, a míg a delegációk tárgyalásai folytán szünet nem áll be a Ház tanácskozásaiiban.

Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter a főrendház pénzügyi bizottságának tárgyalása befejeztével, csütörtökön Bécsbe utaznak, hogy a közös költségvetést a közös miniszterekkel és az osztrák kormányval egyetértőleg megállapítsák. E bécsi tanácskozások alkalmával fogják megállapítani a delegációk egybehívásának napját is. A delegációk ez évi tanácskozásai előreláthatólag május hó első felében kezdődnek.

Az appropriációs vita.

— Országgyűlési express-tudósítás. —

Budapest, április 3.

Perczel Dezső elnök bemutatta a Háznak a miniszterelnök átiratát, melyben tudomására hozza a parlamentnek, hogy a király személye körüli tárczának új gazdája akadt Széchenyi Gyula gróf személyében. A bejelentést a jobboldal megéljenzte.

Az appropriációs javaslatot igen tekintélyes többség harmadik olvasásban is elfogadta, majd Molnár Antal referálása alapján vita nélkül megszavazták a parlament 1900-ik évi budgetelőirányzatát is.

Ezekután áttértek a napirend utolsó pontjára: Hegedűs miniszter interpellációs válaszára.

A miniszter első válasza Boda Vilmosnak szólt. Kijelentette neki, hogy van tudomása róla, miszerint a Dunagőzhajózási

— Nem járt az én számban viznél egyéb. Miért mondja nekem ezt a szót?

— Takarodjál haza, a míg jól van dolgod!

Réz András elmaradt a sáncz mellett.

— Jó, jó.

Tekintetével a főnök alakját kísérte, amíg beleveszett a homályba. Még azután is sokáig állt ott abban a helyben a tisztí pavillonok felé nézve. Az elfojtott keserűség könyeket sajtolt ki a szeméből. Végül felemelte az öklét és megfenyegette az éj szakát.

— Oh, a hazugok, a hazugok!

II.

Az éjszaka sötét volt és hideg. Réz hallgatva ment el a nagy kőhalmok mellett, amelyekben az érczet pörkölték. Utána köszöntek egyik-másik mellől a lapátoló tót munkások: rájuk sem nézett. A hidnál feltért az egyik kőrakás felé, amelyiknél nem volt senki. Onnan jól látszottak a mécesek messzi fel a völgyben, ahol a házak állottak.

Már ha az ember szegénynek született és úgy látja, hogy az urak nyomorulttá teszik és hazugsággal megfosztják attól, akihez közel éini jó és édes, mit tegyen akkor?

Elmegyen és beleveti magát fojtogató keserűségében az első bányalyukba, amelyiknek nem látszik a feneké a mélységtől. És aztán ott lapul a feltamadásig.

Vagy berugja a dinamitbódét és...

Oh Istenem, Uram! Ennek a szegény ficzkónak fáj a szive nagyon.

Tegnap, mielőtt leszállt volna a bányába, találkozott volt szeretőjével, aki ott lakik a mécesek irányában.

De az nem állt beszédbe vele. Rá sem nézett. És nem is fog soha.

Nem valók egymásnak.

A leány azt vette a fejébe, hogy legyen

több, mint a többiek mind. Legyen ur, mert különben nem fog a felesége lenni soha.

— Hát nem elég neki így?

Isten a megmondhatója, hogy mi mindent hánytak egymásnak a szemére.

— Nohát, légy uriaszony! Eredj! —

Kiátkotta Réz. — En leszek szegény ember. Ha nem kellek így, ne keljek sehogy!

Akkor a leány vigan, dalolva ment odább. A búkkfatörzsek visszaverték a nótáját, amint közöttük tovaszökdécselt.

— Lilla lilla; — lilla lilla; — lilla lilla... és így tovább.

Szerette volna megfojtani.

Hanem amikor aztán a sötétségbe leszállt s ott egyedül volt a sziklákkal és körülötte a vad sötétség beszélni kezdett: mégis csak halálosan megfájdult a szive.

— Igaza van neki. Rongyos vagy, szegény vagy, hallgass a neved. Hanem azért szakadjon meg az ő szive is!

Ez volt a Réz története eddig.

Azon a helyen látta akkor a leányt, ahol most állott. Az ösvény, amelyen odább ment tőle, ott fénylik.

Mintha a nyomától fénylenék.

S a nóta! A nóta, az ott marad a levegőben.

— Lilla, lilla, lilla lilla...

— Megállj! Megállj! csak!

A düh, a tehetetlenség, a keserűség érzése s mindaz, ami gyógyíthatatlan makkacsul fáj ilyenkor az embernek, ott dult a lelkében.

— Várj! — Megmutatom neked!

A nóta, amíg hazafelé ment az ösvényen, azért csak utána gunyolódott.

— Lilla, lilla...

Az édes anyja, egy gyöngye szemü, nagyon öreg asszony, a tűzhelynél ült és font, Alig köszönt neki; leült az ágya szélére, lekönyökölt az ágy fejére és hallgatott, elfedvén a tenyerével az arcát.

A szegény embernek festetlen az asztala is, az ágya is, mint a koporsója. Nem akart látni semmit belőlük.

Hosszu, nagy csendesség volt a házbán; de a szalmapárna azért meg-megzördült.

A szalmapárna ezt mondta: „Szegény vagy“.

Járt itt Magda? Kérdezte egyszer, anélkül, hogy felemelte volna a fejét.

— Nem, fiam, nem járt, — válaszolt félénken az öreg asszony.

— Megszüntetik a munkát, — folytatta később Réz.

Megszüntetik a munkát! Tudni kell, hogy milyen nehéz értelme van ezeknek a szavaknak.

Az anyja nem felelt rá semmit.

Elhányynak bennünket innen. — Kezdehetem elöl.

Ezután ismét hosszú hallgatásba merült. Végül felemelte fejét és felállt. Az arca a lámpa gyenge világánál sápadtabbnak látszott s fáradtnak; a szemében azonban halálos elhatározás tüze lobogott.

Vette a kővágó a csákányát.

— Tégy, anyám, kenyeret nekem és olajat. Én most elmegyek. Az olaj több napra legyen, mondotta nyugodtan.

A bányász a nap alatt éjszakát ért.

— Oh, oh, szegény fiam, mi bánt?

— Semmi, anyám; én most már meghalok, ha el nem megyek.

Elindult.

Az öreg asszony kiült a harmatos küszöbre és ottan sirdogált utána, amíg meg nem szállta az álom.

Ekkor már hajnalodott és az éjszakából kezdett kiemelkedni a hegy, amely elnyelte az ő fiát.

III.

Az olvasztókon tul volt egy tárna, a mely rézsutosan vágott le a hegy alá. Egy

Társaság a szegzárdi hajóállomást beszüntette. Az intézkedés ellen azonban nem tehet semmit sem, mert egy állomás beszüntetésére a társaságnak joga van. Belátta ezt Boda Vilmos is és épen ezért tudomásul vette a miniszter választát.

A kereskedelmi miniszter második válasza Kubik Bélának szólott, a ki egy „vizinális svindli“ ügyében interpellált. Ez a kiabáló című interpelláció a szeged—karlovi vasúti építkezéseknél felmerült visszaélésekre vonatkozik. A miniszter előadta, hogy a megejtett szigorú vizsgálat szerint az államvasúti tisztviselőket vád nem érheti, ott korrektül jártak el, semmiféle visszaélést el nem simítottak. Az alvállalkozó dolgairól nem óhajt nyilatkozni, mert azok a miniszterre nem tartoznak és pör útjára tereltettek.

A megnyugtató választ Kubik Béla és vele együtt a Ház is tudomásul vette.

Végezetül Pichler Győzőnek felelt a miniszter. A függetlenségi párt fiatal tagja a kassa oderbergi vasutnál felmerült sikasztások tárgyában intézett kérdést a kereskedelmi miniszterhez. Hegedűs Sándor elmondotta, hogy az illető vasutnál az utóbbi időben nagyobb sikasztásokat derítettek ki. A bűnösök ellen a bűnvádi feljelentést megtették és a kereskedelmi miniszterium figyelmeztette a vasut igazgatóságát, hogy ilyen visszaéléseket lehetlenné tegyen az által, hogy az ellenőrző intézkedéseket szigorítsa.

Pichler Győző a választ tudomásul vette és ezzel az ülés napirendjével végeztek.

Szell Kálmán miniszterelnök indítványt tett a Ház további munkásságának beosztására. Ennek megfelelően a Ház elhatározta, hogy a husvétüi ünnepek előtt több ülést nem tart, hanem legközelebb április 24-én jön össze ülésre. Ezen az ülésen a Ház határozni fog további munkálatairól.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenör“ eredeti táviratai. —

Ferencz Ferdinánd megrendelése.

Bécs, április 4. Egy délszláv lap hire szerint Ferencz Ferdinánd Lipcsében koronázási jelvényeket rendelt.

A burok vezére.

London, április 4. Hir szerint a burokat az angolok legutóbbi megverésénél és elfogatásánál, Reichmann vezérelte, ki, mint az Egyesült-Államok katonai attaséja kíséri a csapatokat.

A hadügyminiszterium hihetlenné tartja ezt a hirt, mely ha igaz, nagy következményekkel járhat.

Színház és irodalom.

A kis püspök. A Telegdi-alapítványból pályadíjazott darab köteleességszerű harmadik előadása tegnap este történt meg feltűnően csekély számú közönség előtt. Annak idején elmondtuk véleményünket e darabról, most csak annyit említnék meg, hogy harmadszori előadása kedvetlenül, színtelenül folyt le. A színészek maguk sem igen lelkesedtek érte. Olyan köteleességszerű játék volt az egész. Az egyetlen Szacsavay szereplése emelkedett ki a köznapiságból, aki tudatosan, komoly készültséggel játszotta meg szerepét. Bartha nagyon is fanyar színezésű alispán volt sőt Rubos kispapja sem volt az első előadásbeli. Most már aztán jó is lesz átadni a feledésnek ezt a munkát, nehogy tovább is botránkoztassa a vallásos érzéssel bírót.

Tóth Elek és F. Csígházy Etel bucsuja. F. Csígházy Etel és Tóth Elek virág-

vasárnaptól megválnak a szintársulattól. Bucufelléptök holnap, csütörtökön este lesz. Echegaray drámájában „Folt, a mely tisztit“ — ban lépnek fel utoljára. A darab főszerepeit különben Fáy Flóra, kinek Matilde szerepe egyik legjobb alakítása és T. Halmi Margit játsszák.

Falusi bohémek. Benedek Eleknek a legújabb könyve a Falusi Bohémek című hosszabb elbeszéléssel kezdődik. A falusi papról szól, kinek apja, nagyapja, minden őse pap volt és így természetesen maga is az lesz, bár ifjúságában sokat szavalgatott, szép, érczes, csengő hangon. Csak nagy magának irogatta a verseket, aztán elszavalta a hegyeknek, a fáknak, megittasodott lelkének édes mámorától. A versek bizonyára rosszak voltak, különben ki tudja? — veti utána melabus rezignációval, mikor már bevonult kis ekléziájába. Az ur szolgáljának jámbornak és alázatosnak kell lenni, de az eklézia oly szegény, hogy a szegény alázatos élet sem futja belőle. Aztán — itt van az elbeszélés legszebb része — két gyermek kezd itt gazdálkodni, a 24 éves lelkész magával hozta 16 éves Juliska hugát. Oly remekül gazdálkodnak, hogy ha az öreg tiszteletes asszony meg nem érkezik az utolsó perczben, mind a ketten éhenhalnak.

Nem akarjuk a falusi bohémek édes, ártatlan történetét itt megírni, az ilyen történeteket mindig tönkretesz a kivonatolás. Azután meg óhajtjuk, hogy olvassák el maguk az elbeszélést, mely minden igénytelensége mellett is a poézis aranyzálaival van át meg átszóve.

A hosszabb elbeszélés után egy pár rövidebb novella következik. Ezek is mind a faluról szólnak. A faluról, melyet alig szeret valaki jobban Benedeknél, melyet valóságos szülői dédelgetéssel vesz körül, könyvét olvasva egyszerre érezzük, hogy mi is vágyunk innen a kalitkákban ki a szabadba. A könyvet Singer és Wolfner adta ki az Egyetemes Regénytárban. Ára főtve 1 korona.

eret követett volt, amely mintegy ezer ölnyre annyira sovány lett, hogy nem érdekelte a további költséget. Ehhez járult még az is, hogy amint a mérnökök kiszámították, egy pár robbantás után nagyobb víztömegnek kellett belétörnie. Ezekért felhagytak vele.

Ide vette be magát Réz András. Négy-szer huszonnégy óráig vágta pusztá csákánnyal az üreg fenekén levő sziklákat; alig aludt valamit.

Mit akart?

Maga is alig tudta már.

Gazdag akart lenni a leányért, akit szeretett, hogy megbüntesse; megbüntesse szörnyen és igazságosan, amint ő kiszámította magának.

Négy-szer huszonnégy órája erőszakolta már pusztá csákánnyal a kősziklát; — de az nem adott semmit.

Végre elvesztette az eret is. Látszott a falon, hogy több helyt is kezdett utána törni, de mindannyiszor abba hagyta s új folyosóhoz kezdett.

S ime, egyszerre az ismert szürke rétegre kapott. A csákánnya nyelén át megérezte, hogy az aranytermő érczkövet vágja.

Az ereje, amely már-már elhagyta, tűzláng erejével lobogott fel. Gyorsan és iszonyu erővel csapkodta a sziklát; a csattanások visszhangja szakadatlan dörgéssé foly össze a vak folyosók üregeiben.

A füle zugott, a szive rettenetes dobbanásokkal hajtotta az agyvelejére a vért; nem tudott többé parancsolni a karjainak: vad mámor fogta el, az arany mámor.

A sziklafal, a melyet csapkodott, végre megindult és leomlott. Még azután is rontotta, vágta, csapkodta, a mig ki nem ugrott a csákány a kezéből.

Ekkor letérdelt a szétvert kődarabok közé; egyiket a másik után vette remegő kezeibe s tartotta közel a mécshez.

A fal mellett több hatalmas darab volt, a melyekről a szemébe csillogott az ércz. Azokat utoljára hagyta. Térden csuszva ment feléjük, óvatosan, ravaszul, vérszomjasan, mint a macska a zsákmánya felé és rájuk vetette magát.

E perczben a megbontott falból vékony, hideg, éles vizsugár bugygyant a fejére.

Gyorsan félrekaparta a követet és törmelékét, földet vajt fel és betapasztotta a nyílást. Akkora lehetett az egész, mint egy jó forrás.

A víz nyomása azonban csakhamar ismét utat tört magának.

Réz széthányta az érczkövet s egy kvareéket keresett ki, reszkető kézzel beleillesztette az üregbe s beverte a csákánnya fokával. Ekkor azonban oldalt tört ki a sziklabontó elem; lassan, de borzasztó biztossággal ontotta le az utját elzáró kőlapot alig egy karhossznyira az előbbi üregétől. A sugár ekkor nagyobb és erősebb volt.

S ha felnézett volna Réz, látta volna, mint jelenik meg a repedésben, a hol szikla a sziklával összeér, az ő kéréshetetlen ellensége, az apró vizgyöngy, a mely lassan megnő s aztán elolvad a sziklán, de közben mind lejjebb és lejjebb csuszik a boltozaton.

Ott hagyta az első nyílást és a másikat tömte be. Éközben izgatottsága kiállhatatlanná vált.

Most itt villant ki a vizsugár, majd amott. Ha elzárta egy helyt földdel, szikla törmelékkel, más helyeken ütött ki. Előbb kicsiny lapos sugárban csuszott le a falon, majd szélesebbé vált és erősebbé.

A mécsese is szerzezni kezdett. A boltozatról apró vízcseppek hulladoztak, mint olvadáskor.

Beállította a mécses egy kihajló kő alá s újból hozzálátott a munkához.

A víz már sok helyen tört át. Mint az örült, ugy szökösött az éles kődarabok között nyílástól-nyíláshoz. A keze nem volt többé biztos. Félig, vagy sehogy sem volt ideje eltönni a vizet. Vagy ha lett volna is ideje, nem tudta. Kspkodott iránytalanul, semmit sem tudott segíteni.

A fáradtságtól és kétségbeeséstől végre lehullt a földre. Ott verte a homlokát a nedvesülő sziklapadmalyon.

— Oh, jóságos Isten! Oh, jóságos Isten!

Ekkor a folyosó sötétjéből, a merre menekülnie kellett, hirtelen vizomlás hangját vélte hallani. Felütötte a fejét és hallgatódzott, areczal a sötétség felé fordulva.

A falak mindenütt megbomlani látszóttak. — Nem volt veszteni való idő. Összeszedte csákányát, kalapját és futni kezdett.

Nem gondolt ekkor már semmire; az agya teljesen ki volt merülve a kiállott izgalmaktól.

Mikor feljebb ért, megállott és a mig a falhoz támaszkodva pihent, egy perczre visszafordult.

Kaczagások vijjogtak, czikáztak odalent. A sötétség tele volt cinóbervörös tűzcillagokkal, amelyek nagy rajokban száll-dostak a szemei előtt.

Egy párszor a fülébe tette az ujját és megrázta benne.

A hegyből tompa pöffenéseket hallott. Tovább vánszorgott; futni nem volt többé szüksége vagy ereje.

IV.

A tárna kapuja előtt egy kőrakás alján ült a szeretője és várta.

A tizenhét-husz éves leány vonásai dultak voltak, látszott, hogy sokat sirhatott. Ott gubbasztott a hóharmatos köveken, mint egy szürke veréb.

Huszdik század. Fölötte gazdag tartalommal jelent meg a minap a dr. Gratz Gusztáv által kiadott Huszdik Század című társadalomtudományi szemle negyedik száma is. Az öt ivre terjedő füzetet Wolf Gyulának, a boroszlói egyetemi tanárnak egy értekezése nyitja meg, mely Bismarcknak a szociálpolitikai működését eseteti elfogulatlan tárgylagos szempontokból. Dr. Jászi Viktor kecskeméti jogtanár befejezi rendkívül érdekes fejtegetéseit Fiume közjogi állásáról s cikkében több, eddig kevés figyelemre méltatott új szempontra tereli a figyelmet. — Dr. Pap Tibor máramrosszigeti jogtanár a parlamentarismusként néhány hiányát fessegeti, dr. Wildner Ödönnek, az orosz társadalmi regényről van sok érdekes mondani- valója. Dr. Moskovitz Iván „Közigazgatási reformkérdések” cím alatt a rendőrség államosításának szükségességét és módjait fejti ki, dr. Horváth János pedig a pragmatika sanctióról szóló tanulmányát fejezi be. A Tudományos Szemlék rovatában Kégl János tollából találunk egy rendkívül figyelemreméltó, liberális szellemű áthatott cikket a katolikus autonomiáról s több könyvismertetést. A füzetet ezuttal is rövid, az elmúlt hó politikai eseményeit összefoglaló Kortörténeti Szemle zárja be. A szemle tudományos körökben mindnagyobb elterjedésnek örvend. Előfizetési ára egész évre 16 korona, egy füzet ára 1 korona 50 fillér.

Szellemek a késes-utczában.

A késes-utczán és a környékén az a hír járta, hogy T. fűszerkereskedő házában éjnek idején szellemek járnak. A hír után persze csudájára jártak a különös háznak, melyet a pernahajder szellemek épen azért választottak ki Debreczen sok ezer háza közül, hogy ott rémitgessenek egy egyszerű polgári familiát.

A szellem-járásról imhol a tudósítás úgy, amint azt a házbeliek előadják.

T. pár nap előtt fölriadt az álmából s megszelt. Hallani vélte, hogy csapkodják az ajtókat, ablakokat. Mikor felkiáltott:

— Ki az?

S a szürke kis veréb, a mely a nap-sugarakban fürödve oly hamis, oly csintalan volt és oly kiállhatatlanul csipkedett: a szürkeruhás kis veréb a dérvete mezőn oly néma volt, mint egy fáradt pacirita. Szemei, az élénk, hamis szemek fátyolozottan révedtek a hegyoldal bokraín.

Hajnal volt.

Réz András megjelent a tárna kapujában.

A leány felállt, anélkül, hogy közelebb mert volna lépni.

A bányász a kapu oszlopához támaszkodott.

A csákányt lassan odatámasztotta a falhoz, anélkül, hogy a szeméi levette volna a leányról.

Néhány perczig így állottak.

Ekkor a leány egy lépést tett feléje; a szemében tűz gyult föl.

— Érettem dolgoztál?

A fiu hallgatva állt egy hosszú perczig. A szemébe nézett a leálynak, mintha gondolkoznék.

— Éretted dolgoztam, — mondotta végre akadozva, mintha álmában beszélne. Azzal odaesett a leány lábaihoz.

A jóságos Isten, a ki a sötétségben idézve volt, ekkor elővette aranyvesszejét, a mely ott áll a trónusa mellett és a melylyel az ő makacs gyermekeit veri. A gyémántok rajta megannyi napok. És fölemelte — és imhol aranyvá lett a hegy az ő felséges akarata szerint. Aranyvá lett az egész hegy.

Vagy talán a nap sütött ki? Mindegy. Réz nem igen vette észre. El volt fáradva nagyon.

Kutyáliter el volt fáradva, a mint később mondotta, hogy a leány ölében felébredett.

Választ nem kapott. Rémülten huzódott a paplan alá. De a zaj nem csillapult, sőt saját-ságos „hub” kiáltásokat is hallott.

Erre már fölkelte Rózsi leányát, akinek elszorult a szive a félelemtől.

— Mintha huhogna valami, édesapám.

Égő gyertya mellett virrasztották át az éjszakát.

Harmadik éjjel a hallucináció ismét jelentkezett úgy az apánál, mint a leányánál, de oly elevenen, hogy rémületükben behívták a tizenöt éves inast is. A fiu szintén megállapította, hogy szellemek zajonganak.

Gyertyánál a világosságban foltokat pillantottak meg. Amint botokkal ütötték a foltokat, azok a szoba egyik sarkából a szoba másik sarkába szaladtak, miközben vészes kiáltásokat hallattak.

Az irtózáttól dideregve lesték, míg a hajnal első világossága beárad az ablakon.

Másnap elhívtak egy Hahnel Gyula nevű kereskedősegédet, aki, mint 20 éves, intelligens ifju, bátor szívvvel várta az éjszaka jelenségeit.

Amint tizenegyre elmulik, a gyertyafényes szoba falain árnyék árnyékba merül. Hahnel, T., az inas és a háziasszony bottal kergetik, verik az árnyakat, de mindhiába. Nem tudnak tőlük szabadulni.

Közben T. kimerült és leült egy székre, de hirtelen fölugrott. Azt mondta, valaki emeli a széket, sőt a lábát is megfogták és huzták. Hahnel nem akarta hinni, hogy így van, s leült a székre, alig ült néhány perczig, mintha fojtogatták volna, elájult. Öt percz multán tért magához. Ő is érezte, — állítólag — hogy a láthatatlan erő huzogatta a lábát.

Másnap T. elment Könyves Tóth Kálmán ev. réf. lelkészhez, aki szelid szavakkal igyekezett meggyőzni, hogy szellemek, boszorkányok nincsenek.

T. erre azt felelte:

— Dejszen tudom én, ki figurázik velünk. Van itt egy banya az ispotályban: az bolondozik velünk. Bosszut áll rajtam, mert nem vettem tőle kenyeret.

A lelkész elhívatta az öregasszonyt is, csak hogy meggyőzze a kereskedőt tévedéséről, de mindhiába.

— Lássá T., az asszony arcán nem látszanak a nádpálcaütések.

— Az is boszorkányság, mert reggel sebes volt az asszony arca s a sebeket most eltüntette.

— — — — —
Ime hallucináló emberek most is akadnak. Az is baj, ha az ember egyáltalán nem lát semmit, de bizony az sem kis baj, ha a szem többet lát és a rül többet hall a valóságúal.

HIREK.

— **Milyen idők lesz.** A szegedi Meteor a következőket jósolja: Április hava jobb lesz a hirenél, amennyiben változási csomópontjai, amelyek 6, 11, 15, 22, 27. és 29-re esnek, nem bírnak erős hatással. A 15—29, erősebb a többinél. Azonkívül megkeletős egyenes időközökben jönnek egymásután, így a közbeeső napok elég sok szép, kellemes tavaszi időt hoznak a számunkra s a csomópontok is csupán oly változásokat ígérnek, amelyek az idősoknak megfelelők lesznek, változatosabb inkább a hó vége leend. A husvét ünnep első napjára szintén esik egy, a többinél erősebb csomópont, de minthogy ez alkalommal teli lesz holdunk, a teli hold pedig bizonyos körülmények között felhőemésztő tulajdonsággal bír, így a változás derült égből mellet fog valószínűleg végbemenni. Az ünnepeket nagy valószínűséggel kellemes időjárás mellett töltjük el.

— **Huszártisztek lovasjátéka.** Már több ízben említettük, hogy a 2-ik honvédhuszárezred és a 4-ik honvéd lovasdandár tiszti iskola tisztikara április 8-án, azaz va-

sárnap, a nyulasi gyakorlóterén lovasjátékot rendez. A verseny vasárnap délután két óra- kor veszi kezdetét és a közönség fedett tribun alatt nézheti végig a versenyeket. Egy tribunjegy ára 2 korona. Jegyek előre válthatók Szentkirályi Tivadar üzletében és a verseny napján délután egy órától kezdve a helyszínen. Belépő-jegyet csakis a tribunre menő közönség köteles váltani; a versenytér körül elterülő helyen belépő-díjat nem szednek, akinek kedve van, ott díjtalanul is végignézheti a versenyeket. Esős idő esetén a versenyt elhalasztják.

— **A Blaha—Beck koncert** iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul. A koncert, mint említettük, hétfőn este a városi Zenede dísztermében lesz. A debreczeni közönség, amilyen rajongó szeretettel van eltelve a nemzet csalogánya, Blaha Lujza iránt, épen olyan érdeklődést és rokonszenvet tanúsít a nagy művésznő leánya, Blaha Sárika iránt is, aki nemcsak, mint a Blaha Lujza leánya, de a saját művészi tehetségéért is méltó az érdeklődésre. Beck Vilmos, aki ugyanezen koncerten vendégszeropel, a m. kir. operaház bass-baritonja, a magyar dal- művészet egyik oszlopos tagja Velök jön Beckné Kertész Ella, drámai művésznő is, aki szavalattal szerepel a nagyérdékű műsorban.

— **Leégett fogházi épület.** A napokban leégett fogházi épület ügyében megejtették a vizsgálatot. A tűz által okozott kár 3200 koronára rug, melyet az államkincstárnak kell fizetnie, amivel az épület biztosítva nem volt. A megejtett vizsgálat különben kiderítette, hogy a tüzesetért senkit sem terhel felelősség, mivel azt a kéményből kipattant szikra okozta.

— **Ipartestületi betegsegélyző pénztár.** A helybeli ipartestület saját kebelében betegsegélyző pénztár felállítását tervezte s erre nézve kikérte a tanács jóváhagyását. A tanács nem javasolja a betegsegélyző pénztár alakítását, mert ez alakítással a kerületi betegsegélyző pénztár fennállása lenne veszélyeztetve, mely pedig ez idő szerint is oly szorult viszonyok között van, hogy a város- tól felvett kölcsönösszeget sem tudja visszafizetni.

— **A kocsi kerekei alatt.** Lélekjelenlétének köszönheti Kálmánchelyi Kálmán joghallgató, hogy tegnap délután egy bérkocsi agyon nem gázolta. A Csapó utca elején midőn a bérkocsi kifordult, a rud elütötte s ő a lovak alá került. Válságos helyzetben volt, de nem vesztette el lélekjelenlétét. Erejét összeszedve megfogta a ló lábait s mindaddig tartotta, míg segítség nem érkezett. Könnyebb zuzódásokon kívül komolyabb sérülés nem esett rajta. A vigyázatlan bérkocsist feljelentették a bünygyi osztálynak.

— **Gyilkos legények.** Megkötözve kísérték két legényt a csendőrök az éjjel Debreczenbe. Nagy bűn terheli a lelküket, melyért egyelőre a rendőrség börtöne lett tartózkodási helyük. Mikepérsre való a két legény s ott csinálták a bajt. A korszám mulattak s hetyke duhajkodásból egyik legénytársukat addig ütötték botjaikkal, míg az holtan nem maradt a földön. A gyilkos legényeket ma átszállították az ügyesség börtönébe.

— **Irányi Dezső.** Tegnap táviratunkban röviden megemlékeztünk arról, hogy Irányi Dezső vizsgálóbíró Szegeden meghalt. A boldogult, mint népies író, kiváló munkásságot fejtett ki s a Mikszáth föllépése előtt a kedveltebb tárczairók közé tartozott. Tárczái a Hon, az Ellenőr, majd a Pesti Hirlap hasábjain jelentek meg. Tíz év óta pedig, — ennyi ideje, hogy Szegedre helyezték, — az ottani sajtónak volt egyik szeretett, népszerű munkása. Halálát özvegye és agg atyja gyászolja.

— **A szegedi műtárlat megnyitása.** Szegedi tudósítónk írja: A szegedi képzőművészeti egyesület április 3-án délután nyitotta meg tárlatát a tiszaparti Kulturpalota tágas termeiben. Az Alföld metropolisában rendezett képképzőművészeti kiállítások között ez a harmadik sorrendre nézve, de első gazdag művészeti becsét tekintve. A tárlaton, melynek nagy arányai s valóban impozáns volta tekintetben is meglepik a szemlélőt, országos nevű művészek képei kerülnek bemutatásra. Vastagh György rendezte a tárlatot nagy ambícióval, lelkesedéssel és végeredményében igen sikeresen. Virágokkal díszítették a képzőművészeti palota főbejáróját a vernissage alkalmára. A megnyitáson jelen voltak: Kállay Albert főispán, Pálffy Ferenc polgármester, dr. Lázár György országgyűlési képviselő is. Nagy érdeklődő közönség jelenlétében nyitotta meg a tárlatot Kállay főispán, ki meleg szavakban adott kifejezést az egyesület azon tagjai iránti köszönetének, akik szorgalmas munkálkodásukkal a képtárlat rendezését lehetővé tették. A tárlatot vasárnap ötszázán látogatták.

— **Megrendítő szerencsétlenségről** ad hírt budaörsi levelezőnk. A község egyik legvagyonosabb és legelőkelőbb családját sújtotta a szerencsétlenség. Albeker Benedek 56 éves nagykereskedő, tegnap este a sötétben halószobájában lévő régi fegyverei között keresgélve s eközben véletlenül egy 9 milliméteres vontatósövű flóberpuska elsült és a lövedék Albeker jobb halántékába furódott. A derek családapa pár órai kínlás után meghalt. Az elhunyt szerencsétlenségéről azonnal értesítették fiait, dr. Albeker Károly pitvarosi orvost és Albeker Lipót fővárosi bankhivatalnokot, továbbá sógorát, Beke József vármegyei tb. számvevőt, akik halálos ágyához siettek. A megéjtett orvosrendőri helyszíni szemle megállapította, hogy baleset forog fenn. A halált okozó fegyvert rendes helyén felakasztva találták. Az elhunyt a végzetes eset előtt pár perczel még kedélyesen beszélgetett a családjával. Az eset általános részvételt keltett.

— **Halálozás.** Említettük, hogy Eisman József biztos elhunyt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: „Eisman József városi tisztviselőnek f. hó 2-án éjjel 11 órakor, életének 58-ik, házasságának 38-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 4-én d. e. 11 órakor fognak a római kath. egyház szertartása szerint Domb-uteza 2-ik számú házuktól a Szent-Anna utcazi sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 5-én d. e. 8 órakor fog az egek urának bemutatni. Végüstesség-tételére rokonainkat, ösmerőseinket s az elhunytak kartársait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900. április 4-én. Bánatos neje: Özv. Eisman Józsefné szül. Piros Emma. Gyermekai: Gizella, Irma férjével Balázs Gyulával és gyermekeik és Margit. Sógorai és sógornői: Fűvessy Bertalan nejjével Piros Rózával és gyermekeik; Rankay György nejjével Piros Leontinnal és gyermekeik; Piros Béla nejjével Milesó Irmaival és gyermekeik és Piros Antónia. Számos rokonok, ösmerősök nevében is. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Gyermekcsiny.** Pallagon egy ácslegény halott gyermekét minden egyházi szertartás nélkül eltemette saját maga. Egy pár gyermek ujjongott a sir körül és nagy mulatságot talált a különös temetésben. A lelkiismeretlen ácslegényt a hatóságnak feljelentették.

— **Megégett gyermek.** Steiner József pécsi házaló és felesége egyedül hagyta otthon ötéves Henrik fiát. A gyermek a kályha tűzével szorított játszani, úgy, hogy a fiu ruhája tüzet fogott. Mire a szülők hazaértek, a gyermek féloldala már egészen összeégett. A fiu a városi kórházban tegnap belehalt égési sebeibe.

— **Bűnügyi végtárgyalások.** E héten még a következő bűnügyi végtárgyalások lesznek: Április hó 5-én, csütörtökön Kindli

Dénes ellen lopás büntette. Április hó 6-án, pénteken Tamás Büdi Anna ellen összbüntetés, Nagy Agnes ellen lopás vétsége, Dairai András ellen súlyos testi sértés büntette, Szedlák János s társa ellen kettős házasság büntette, Nagy László ellen sikkasztás vétsége. Ugyanaznap ítélethirdetések.

— **Tilos a magyar sör!** A magyar-óvári Mosonvármegye című lapban olvassuk, hogy a magyar sört egy magyarországi helységből bojkottálták. A tilalomról a nevezett lap ezt írja:

Mosonvármegye egy határszéli községében el volt tiltva magyar gyártmányu sört árusítani. De ez még nem elég. A rendelet akként hangzik, hogy ugyanott csak a „schwechati“, tehát Ausztriában gyártott sört szabad és kell fogyasztani.

A rendelet a Bruckujfalu község határában fekvő ugynevezett brucki katonai tábor összes koresmárosainak szól; kiadta pedig Ther Ottó cs. és kir. ezredes és brucki ténparancsnok.

— **Petőfi 20 fillérért.** Minden félreértést kikerülendő, mindjárt megjegyezzük, hogy nem az egész Petőfi kerül ennyibe. Az Az Athenaeum kiadó r.-t., a mely a legnagyobb magyar poétának, a világirodalom e kimagasló alakjának munkáit már oly sokféleképp praktifikálta, még mindig nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy Petőfi összes munkáit a legszegényebb embernek is hozzáférhetővé tegye, hogy Petőfi konkurensévé váljék, mint az angolok Shakespeare, a németek Schillerje és Göthéje. De hát egy kis haladást mégis konstatálunk. Az egész Petőfi ára most egy korona lesz, mert az elbeszélő, a hazafias, a népies és leiró, a szerelmi költemények és végül a bordalok és vegyesek, külön-külön 20 filléres füzetekben, tehát összesen öt füzetben jelentek meg. Reméljük, hogy most már rövidesen elérkezik az az idő is, a mikor 20 fillérért mindenki megveheti Petőfi összes munkáit.

— **Egy baptista kudarcza.** Boross Miklós hajdu bősörményi baptista apostol jó ideje már, hogy abban fáradozik, hogy a baptista szektának híveket szerezzen. Különösen a nagy-kállói vidéket szemelte ki hittérítő buzgalmának talajául. Üdvös tanításai azonban nem hullanak hálás talajra. A józan nagy-kállói nép nem ül fel az apostol tanításainak s az ájtatos istentiszteleteken minél kisebb számú az áhítatos közönség. Tekintettel arra, hogy e gyülekezet istentiszteleteket csak úgy tarthat, ha előbb közigazgatási hatóságnak bejelenti, felhívjuk e gyülekezetekre a közigazgatási hatóság figyelmét.

— **Egy szédelő.** A kereskedelmi miniszter a következőkre figyelmezteti a közönséget: Egy amsterdami szédelő nálunk megjelenő napilapokban közzétett hirdetések útján egy nem létező bank czége alatt felhívja a közönséget, hogy Magyarországon és Ausztriában forgalomképes és teljes biztonságot nyújtó értékpapírok kihasználására irányuló egyesületben vegyen részt. Miután a szóban levő vállalat szédelősen alapul, a közönség saját érdekében figyelmeztetjük, hogy az illető czéggel összeköttetésbe ne lépjen.

— **A mozdonyvezető halála.** Nehéz kötelessége teljesítése közben érte el a halál a napokban az „Illinois Central Railroad“ gyorsvonatának mozdonyvezetőjét. A fűtő, a ki pár perczel előbb néhány tréfás szót váltott vele, csodálkozva vette észre, hogy a Hawthorne állomáshoz közeledő vonat nem lassítja menetét, hanem örült gyorsasággal száguld keresztül a váltók tömkelegén.

— **Vigyázat, előttünk a veres lámpa!** — kiáltott fel nyugtalanul a fűtő, de nem kapott választ.

Ekkor odarohant társához. Hideg és merev volt a kéz, mely a szellentyűn pihent és egy pár üveges szem bámult mereven a levegőbe. A fűtő gyorsan elzárta a gőzt és közvetlenül a szemben robogó tehervonat előtt sikerült neki a vonatot megállítani. Az utasok, akik kényelmes fülkéikben nyugodtan aludtak, csak az utolsó pillanatban menekültek meg a borzasztó haláltól. A tragikus

véget ért mozdonyvezető helyett hamar másik mozdonyvezetőt rendeltek a mozdonyra és pár percnyi késés után a gyorsvonat folytatta útját, a nélkül, hogy az utasoknak csak sejtelmük is lett volna a szegény mozdonyvezető szomorú végéről.

— **Vaselladás az állami vasgyárakból.** A kereskedelemügyi miniszter által ez iránt megkeresett pénzügyminiszter megengedte, hogy a kincstári vasgyárak a nyersvasat és egyéb félgyártmányokat ne csupán a nagykereskedőknek, hanem a közvetítők mellőzésével közvetlenül a kisgyárosoknak is eladhassák. A kincstári vasgyárak azonban fedezet nélküli hitelezésekkel nem foglalkoznak, miért is a kisgyárosok részére való közvetlen nyersvas eladás csakis oly hitelezés mellett történhetik, mely az állami biztosítékokra nézve előírt módon kellő fedezettel bír.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kereskedő ifjak márczius 3-iki táncestélyének rendezőse az uttal is köszönetét kívánja kifejezni a Fiumei cacao- és csokoládé-gyár igazgatóságának, azon 100 csokoládéval töltött bonbonierért, mit a hölgyek meglepetésére szívesek voltak a táncestély rendelkezésére bocsájtani. A rendezőség nevében Debreczen, 1900. április 4. Vargha László r. b. jegyző.

— **Kisértetek bálja.** Az amerikai miliomosoknak időszakonként kuriozus eszméik vannak. Így Constable annak kisasszony hamvazó szerdán a newyorki százak klubja tagjai számára kisértet bált adott. A vendégek valamennyien mint szellemek, vagy kisértetek jelentek meg és villamos fényvetők világa mellett keltek át a Styxen, mialatt gyászindulók komor és barátságtalan hangjaiszóltak. A lárvák tömegében ott ragyogott az arany szelleme is, amelyet Lawrence Ruth kisasszony személyesített meg. Hófehér kreppruhája volt, arannyal beszótt szoknya, aranyból készült öv. Haján aranypor csillogott. Boszorkánytánc után lucullusi vacsora következett, ahol a tulvilági árnyak gasztro-nomiailag igazolták be, hogy nem testnélküli szellemek.

— **Gólyatragédia.** Svájcban figyelték meg ezt a gólya történetet. Ostermündingen faluban Bern mellett, évek óta fészkelte egy gólya-pár, amelyet természetesen mindenki szeretett. A gólya-apát a múlt évi augusztusban végzetes baleset érte. — Repülés közben beleütközött a villamos vezetékbe s holtan lerogyott a földre. A gólya-mama neki adta magát a busulásnak s korábban, mint a többiek, enyhébb tájak felé költözött. Bánatos gólya-lelke tán az utazásban keresett feledést, szórakozást. A falubeliek attól tartottak, hogy sohse látják viszont. Annál nagyobb volt az öröm, amikor márczius tizedikén mégis csak beállított régi fészkebe; de nem egyedül, hanem — két udvarlóval. Egy ideig mind a kettőnek fogadta udvarlását s hol az egyikkel, hol a másikkal kísértette magát repülő-sétáin. Utóbb mégis észrevették, hogy szívével az erősebb gólya-szeladen felé hajlik. Amikor a napokban ismét kirepültek, a kikoszarzott udvarló duzzogva, szerelmi bánatokkal tépelődve bujt meg a fészkekben. — Amikor visszatért a gólyapár, mind a ketten neki estek a kikoszarozottnak és csőreikkel súlyos sebeket ejtettek rajta. A gólya leesett s könyörületes emberek megváltották a földi szenvedésektől. A gólyaszerelme tragikus áldozatát kitömették s most sok bámulója akad a községben.

— **Ősállat-leletek Sümegen.** Sümegről írják, hogy az ottani kőfejtőben a munkások ásás közben ősállatok csontjaira bukkantak. A humuszos talajban körülbelül 7 méter mélyen szétszórtan feküdtek a csontok két sziklatömb között. A csontok, mint Darnay Kálmán sümegi régész megállapította, ős rinocerosz csontjai. Darnay Kálmán gyűjteményében már többféle ősállat csontjai vannak, amelyeket Sümeg vidékén találtak. Így nemrég mamuth és ősszarvas csontok kerültek birtokába. Darnay a magyar Nemzeti Múzeum számára külön gyűjteményt

állít össze, melyben Sümeg ősalatvilágának fajai, egy külön kiállításban akarja a fővárosban bemutatni.

— **Anya a fia ellen.** A cukor fia az alkohol, akit haragos erjedéssel hoz a világra. Talán azért, mert tudja, hogy az emberiségnek sok keserves, kínos napot szerez ez a rosz fiú. A kép sajátságosan találó és egy kis drámát rejt magában. Ugy van ugyanis a dolog, hogy most meg azt fedezték fel, hogy az anya feltámad a rosz fia ellen s örökre ártalmatlanná teszi, vagy hogy a képletes beszédmódnak véget vessünk, kikutatták, hogy az iszákosság legjobb és legbiztosabb ellenszere a cukor. Igaz, hogy már vagy kétszáz évvel ezelőtt is ismerték az emberek a cukornak ezt a kijózanító tulajdonságát, de azért egy cseppet sem árt, hogy a német ujságok ma újból felelevenítik ezt a felfedezést. Most csak ágálni kell a mellett, hogy a cukor fogyasztási adóból csipjünk le valamit, hogy kevesebb legyen a részeg emberünk. A helyzet egyébiránt máttól fogva az lesz, hogy a Pistika ezt fogja mondani a papájának:

— Apuskám! Miért olyan piros az orrod? Itt van egy krajczár és végy rajta bonbont.

— **Elárverezett templom.** Ez a furcsa eset a torontálmegyei Sársalván történt. A múlt héten került ugyanis az ottani gróf Gyulay-féle birtok eladásra. A vevők szépen meg is osztokodtak a birtokon. Az egyik vevő tulajdonába került a katolikus templom is. A hívők már évek óta azon fáradoztak, hogy a templomban végre rendes pap végezze az istenítiszteletet. Ki is nevezték a plebánost, aki be akart vonulni a rezidenciájába. A fiatal plebános azonban nem foglalhata el új otthonát, mivel az már egy más vallású tulajdonában volt, aki a templomot a birtok egyrészével megvette.

— **Apróhírek. Talált régi pénzek.** Biharvármegye alispáni hivatalához 375 darab régi, török időkből való pénzt vittek be. A pénzt Gutti László monospetri gazda találta Margittán. — **Eltűnt fiú.** Sziki Imréné nyolcz esztendő fia, ki iskolába járt, Érmihályfalván eltűnt. Reggel iskolába ment s azóta senki sem látta. — **Talált gyémántékszer.** Méhes Péter oláhszentmiklósi gazda a pankotai pusztán egy drága gyémántékszerrel találkozott. — **Hőfuvás.** Liptószentmiklóson két nap óta folytonosan hóvihár dühöng. A nagy hófuvások miatt a közlekedés is fennakadt. — **Parasztbűb.** Bód községben Jancsó János, ki 30 éven át volt községi bíró, a múlt hónap utóján meghalt. A boldogult százezer forintnyi vagyont hagyott hátra. — **Templomrablás.** Szebenmegye Nagy-Dírmód községben ismeretlen tettesek az evangélikus templomot kirabolták.

x **Feltűnő szép tavaszi ujdonságok** uri divat czikkeiben kaphatók **Fekete Jakab uri divat üzletében** (Főter, Kistemplom mellett), u. m. **angol és olasz kalapok, legujabb nyakendők, fehérneműek, zsebkendők, harisnyák, nap- és esőernyők, francia illatszerek, karlsbadi cipők,** nagy választékban, **valódi Zachariás-féle férfi és női bőrkecstyükben olcsó, szabott áron.**

— **Adományok a nőgyógyászati részére.** (Folytatás.) Gyűjtési kerület: Kossuth-Batthányi-Burgondia-Kandia utcák. Gyűjtők: **Füleki Pálné és Hútray Béláné** urnók. Debreczeni Első Takarékpénztár 10, Kontsek Kornél 4, Halász 2, Ganofszky 2, Dörre Ferenczné 1, Kovács 1, Erber Ernő 4, Bosznay Károly 4, Kapusy Ödön 2, Kardos László 4, Kontsek Géza 4, özv. Molnárné 3, Erber 2, Rotschnek Emilné 4, Vidovich Menyhért 2, Dankó 1, Gulácsi Imréné 1, Kun E. 2, Krausz Henriett 1, Sági Béláné 2, Boros Testvérek 2 kor. N. N. 40 fill. N. N. 1 kor. B. B. 40 fill. Adler Simon 1, Gebauer Károly 4, Weidner Gusztáv 2 kor. N. N. 60 fill. M.-né 2, özv. Szabó Sándorné 2, Balkányi Miklós 2, Legányi Gyuláné 2, Comanescu Sándorné 4, BészlerRóza 4, ifj. Kardos Lászlóné 2, özv. Kovács Lajosné 4, özv. Kovács B. Gyuláné

4, Rickl Antalné 4, Bészler Károlyné 2, Konec Ákosné 2, Parti Ferenczné 2, N. N. 2, Dénes Adolfné 2, özv. Fried Károlyné 2, özv. Holländer Gyuláné 2, Hauer 2, N. N. 4, Nánássy Lajosné 2, Busáné 2, Lehman Gusztávné 2 kor. Dávidházy Sándorné 60 Vagner Gyuláné 40 fill. N. N. 1, Szathmári Péterné 2, Szotákné 2, Roncsik Lajosné 2, özv. Király Józsefné 2 kor. Boldog Sándorné 60 fill. özv. Viozian Elekné 2, özv. Zoltán Jánosné 2, Jánosy Józsefné 2, Szentkirályi Tivadarné 2, Orosz Endréné 2, Roschlik Arthurné 2, Szabó Kálmán 10, Sztu Erzsébet 2, Bosznai Istvánné 2, Brief Gyuláné 1, Dusa Józsefné 2, Csóka Józsefné 2, Horváth Istvánné 4, Jóna Istvánné 2, Kiss Irén 2, Mórítz Ferenc 6 Némethy Lászlóné 4 kor. N. N. 40 fill. özv. Kálmán Józsefné 1 véka buza, 1 véka rozs. Puchlin Mihályné 1, Mitrovics Gyuláné 4, Kerpely K. 2, dr. Tüdös Jánosné 4, Papp Lászlóné 2, M. M. 1, dr. Király Ferenczné Jóna Istvánné 2, Némethyné 1 kor. Reichman E. 40 fill. Ábrahámné 2, Harsányi Istvánné 3, Görbéné 1, Kulcsár Gáborné 2, Katz Ida 1, Miskolczi Jenő 4, özv. Járm Elekné 4, Balázs Ödönné 2, Latinovitsné 2, Markus Ilona 2, dr. Kiss Endre 2, Pongrácz Jenőné 2, Sárvary Ferenczné 4 dr. Sárvariné 4, dr. Csorba Lajosné 4, K. R. 2, dr. Sz. Szabó Józsefné 4, Mennyei Lászlóné 4, Köviné 2, N. N. 1, Mérey Ottóné 2, Teschné 2, özv. Horváth Mihályné 2, Frau László 2, Lakatosné 2 Dienesné 2 kor. Pataki György 40 fill. özv. Sipos Sándorné 1, Ehrlichné 1 kor. N. N. 40 fill. Dömsödy Ferencné 2, özv. Borossyné 2, Stiber János 2, N. N. 2, özv. Bulsterné 6, Dumbraviné 2, Ormós Gáborné Fabián Lajosné 2, Katz Mihályné 4, dr. Balázs Bertalané 2, Bernátné 2, Pusztay Sándorné 2, N. N. 1, Szepessyné 2, Budaházy Istvánné 2, Kabayné 2, Kenézyné 4, Kretz Richárdné 4, Simonffy Béláné 2, Tóth Aurélné 2, Szabó Emma 2, Tancsovits Ilka 2 korona. Összesen 316 korona 60 fillér.

Az én életem emlékei.

— Jókai Mórtól. —

A költők királya, Jókai Mór, a következő érdekes közleménnyel fejezi be a „Magyar Nemzet” tárczájában közölt emlékezéseit:

Az én két feleségem.

Miért irtam én meg ezt az emlékiratot?

Szándékos czélzattal tettem. Azért, hogy saját sorsfutásomból bebizonyítsam azt, hogy egy szívbéli összeköttetés, melyet az egész világ s abban a legközelebb álló rokonság, baráti kör ellenzett, lehet Isten által megáldott végzet, predesztináció. De a sors akaratán kívül még egy alkotó erőnek kellett ebben közreműködni: a lelkek közötti igaz szeretetnek. Ez vezeti a sorsot.

Elkezdtem ez emlékeket írni a nászutazásom alatt: új házaseletem harmadik napján és irtam azokat négy hónapig folyvást.

Ugyan melyik „uj” asszony (nem is mondom, hogy „fiatal”) türte volna azt el keserűség nélkül, hogy a férje a mézeshegyek és hónapok alatt folyvást az elébbi, a meghalt felesége magasztalja, országvilág halatára? — annak a szobrát alakítsa, a lelkét annak a szelleme után bolyongtassa.

Hisz az új nő csak a lelkemet szeret-hette bennem. Abból nem volt szabad egy atómot sem átadni másnak — még egy halottnak sem.

De megirtam a halott nő dicsőítését azért, hogy az új nőt emelhessem ugyanarra a piedesztálra.

Igenis: a mi sorsunk az, hogy piedesztálon állunk. Így volt az a régi életemben is. Dicsőségből van annyi részünk, mint valaha embernek volt. Hanem a társaság parkettjére nem szállhatunk le róla. Koszorut, dicsőítő himnuszot kaptunk eleget, de egy meghívót egy uri körbe soha. Kis istennek, istennőnek, kis királynak, királynénak mondogattak bennünket, de „urnak”, „urnőnek” nem fogadtak el bennünket soha. Azért a mi világunk szűk volt; a fellegetől körülvevő Olymp, meg az „otthon.”

De legalább az első feleségemmel járhattunk együtt az Olympon. Én irtam számára szerepeket. Dalmában, Szigetvári vértanukban, Manlius Sinisterben, Dózsa György-

ben s ő azokban magának is, nekem is aratta a babérokat.

A második feleségemnek már az Olympot sem adhattam oda. Ő is művész volt. A ki csak látta, aki csak hallotta játszani, szavalni, kritikus és közönség, mind elismerte róla, hogy alakja, arca, hangja elsőrendű tehetséget mutat fel; érzelmisége, felfogása, mit játékában, szavallatában kitüntet, a szokottnál magasabb színvonalon áll: egy év alatt a színvilágban több koszorut és dicsőítést halmozott rá a közönség és a bírálat, mint amennyit mások évtizedeken át gyűjtöttek. Ha vidékre elment volna, diadalutja lehetett volna. Hát miért nem ment el?

Mert én voltam az utjában. Az egész művészpályájának az utjában.

Az ő számára is irtam egy nagy szerepet: „Leventében” Jahelt. Hát inkább levették a darabomat a repertoárról s már három év óta ott hever a színház lomtárában.

Három év előtt irtam Jahelt s Nagy Bella volt előttem, mikor irtam. Milyen dicsőségről álmodtunk; a költő is, a művész is!

Ezt a dicsőséget elfujja egy hatalomszó. Egy embernek a szava, a ki a megfordított Isten: „ne légy!” elég rá, hogy füst és pára legyen belőlünk.

A művészpályának a babéraikból és a rózsáiból is kapott az én Bellám sokat, de a töviseiből még többet.

Ez alatt én oktattam, én műveltem a lelkét. Mestere voltam éveken át. Meg kellett ismernem lelkét, e szívet. — S aztán rájövök, hogy ez a lélek, ez a szív nem való a színlelés világába.

Rajta függött, hogy válasszon: otthagyja-e a hideg Olympot s válassza helyette az én meleg otthonomat.

Mit adhattam én neki, hogy e drága cserét megtegye?

Oreg vagyok: a testi alakomon nincs mit szeretni. Gazdag nem vagyok, a munkám után élek. Nincs előkelő rangom, fényes hivatalom, hogy a magas társaságok dicsőségébe bevezethessem. Ellenben az eddigi társaságomnak a teljes gyűlöletét viszem számára völegényi ajándékkul. Mit szerethet hát rajtam? A lelkemet.

Itt aztán gunyosolylyal fordul félre a mai világ embere.

Hát hisz valaki a lelkek szerelmében? Hisz valaki ennek a szerelemnek a tartosságában? Hisz azt valaki, hogy lehetnek élő testben is idévezült lelkek? Meri azt valaki kimondani, hogy angyalok nemcsak a felhők felett laknak?

Nem vitatom rá senkire a magam hitét.

Csak annyit mondok, hogy itthon vagyok, boldog vagyok.

Ifju hitvesem díszszobámban egymás mellé helyeztette el az első asszony két arcképét: a menyasszonykorit, meg a jubileumit. Mindennap megállunk a két arckép előtt, kéz kézbe téve s megkérdezzük tőle: „ugye megáldasz bennünket? ugye azt mondom, hogy jól van ez így? Istennek így tetszik!” S aztán a kezeink szorítása azt feleli rá: „igen” . . .

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Gutenberg születésének 500 ik évfordulója** alkalmából Mainzban ünnepi körmenet rendeztetik, mely a tervező Sutter Henrik szerint a nyomdászat föltalálójának emlékszobra előtt való hódolásban nyilvánulna meg. A hódolás egyuttal bemutatja a tudomány és irodalom előhaladását a nyomdászat föltalálása által. A menet élén a nyomdász-czimer után Gutenberg 17 tanítványa jön, utána egy kocsin a megkoszorozott sajtóval, Fust, Schöffer, Mentelin és Plhister, azután Diether isenburgi herceg kíséretével együtt, a különféle czéhek, Adolf nassauai herceg kíséretével, a kollegium, patricziusok és polgárok az akkori Mainz városából. Sok egyéb, a mi a nyomdászat fejlődését bemutatja egészen a ma-

korig. Legvégül a nyomdász-szövetségek küldöttjei.

* **A dohányzás és a törvényszéki embertan.** Grosz János, gráci ismert bűnügyi tanár szerint nagy jelentősége van mindenkire nézve annak, mit és hogyan dohányzik. Eltekintve attól, hogy a bűntény színhelyén elhajtott szivarvég már utbaigazítást ad a szivar minősége után arra, hogy a tettes a jobb vagy kevésbé jobb osztályú emberekhez tartozik-e, — annak a módja is, hogy miként vágja le valaki a szivar végét, már meglehetősen utmutatás. Ha a szivar vége ék alakúan, valami külön számszámmal van lecsipve, valószínű, hogy e számszám meglesz a tettesnél. Ha a vége élesen vagy kevésbé élesen van leharapva, a szerint van a tettesnek jó vagy kevésbé jó metszőfoga; ha a körömmel van lecsipve, úgy a körülmény arra enged következtetni, hogy a tettesnek hosszú körmei vannak, de rossz első fogai.

A szivarvég még azt is megmutatja, hogy szipkából vagy anélkül szokott-e szivarozni az illető. Ha anélkül, úgy rendszerint össze van rágva és így valószínű, hogy első fogai a tettesnek sárgák. Ha papirszipkát használ, azt valószínűleg szintén ott hagyja s erről esetleg megtudható az eladó, talán a vevő is. Az sem közömbös, hogy több ízben verte-e le a tettes a szivar hamuját, mert ebből meg ott tartózkodásának idejére lehet következtetni. A gyakori hamulevés a tettes idegessége mellett is szól.

Nem érdektelen az elhajtott gyufák száma és minősége sem, szóval minden, a mi a szivarvéggel összefügg, mert gyakran igen jelentős adatokat szolgáltathat — leginkább a tettes személyleírásához.

* **A legelső nyomdát Franciaországban** körülbelül 40 évvel az orléáni szűz halála után egy német nyomdász alapította. Párisban a Sorbonne földalatti helyiségében egy nyomóprést állított föl, a melyen a királyi parancsnok, rendőri rendeletek és a vidéki városok fontosabb eseményei nyomódtak. A királyi házból történetekről, hadjáratokról és békekötésekről, szóval mindarról, a mit azelőtt nyilvános kikiáltók adtak a közönség tudomására, a Sorbonneban felállított nyomóprést segítségével közvetített. Ez volt a francia hivatalos lapok eredete a melyhez nemsokára új, a jelenlegi modern napi tudósítások alapját képező nyomtatott kiadványok csatlakoztak; ezek egynehány lapból álló kis füzetek, a melyek az akkori ünnepekről és a napi történetekről adtak jelentést. A legöregebb ilyen jelentés 1485-ről van keltezőve.

* **A velencei osztriga.** A velencei osztriga veszedelmes csemege: gyilkos miazmát rejt magában, a tifusz csiráját. Orvosok, tudósok gyakran tanakodtak azon, hogy mért terjeszti e veszélyes ragályt a velencei osztriga. A dolog nyitja az, hogy az appennini félszigeten szörnyen grasszál a tifusz. E rettenetes kór vagy 200,000 embert pusztított el évente. Velenczében a csatornába is jutnak baczillusok s onnan ragadnak az osztrigákra, erre vall az a körülmény is, hogy a várostól távolos osztriga-telepeken egészséges osztrigákat tenyésztének. Az első nemzetközi halászkongresszus tárgya főképp az osztriga tenyésztésének kérdése volt. A kongresszus megállapodott abban a megoldásban, hogy ezentúl csak egészséges és baczillusmentes területeken tenyésztének osztrigát.

RÖPPENTYÜK.

Az az igazi humor, amely megneveteti a világot anélkül, hogy nevétségessé tenné.

Sok ember élvezi az idealista ezimet érdemtellenül és azért mert praktikus dologban ügyetlen.

Kis ajándékok hűtik a barátságot.

Némely lány azért lesz gazdag, mert annak tartják.

* **Montegoföldzés.** A vizimalomba belopódzott a cigány s egy zsák lisztet hirtelen vállára kapott és el akart vele osonni, de a szemes molnárné észrevette.

— Mit csinálsz ott, te cigány? — kiáltott reá. — Hova viszed azt a lisztet?

— Hova is vinném, már no! . . . Csak próbáltam, hogy fel bírnám-e emelni! — mentette magát a rajtakapott more.

* **Tudákos.** A. Nézd, barátom, mily flegmával eszi ott az a vendég a pecsenyét!

B. Hogyan mondhatod azt? . . . Hiszen ugorkával eszi!

* **Ő is.** — Volt e jó vásár, komám? Keltek-e az ökrök?

— Bizony nem igen volt ott valamicsodás! Én magam is hamarosan hazajöttem.

* **Tromf.** — Nagysád! Ugy eltelt a szívem áradó érzelmekkel, hogy ha meg nem hallgat, belefutadok.

— Szerencsétlen! Hiszen akkor magának egy csolukra van szüksége.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok Jegyzései.

Debreczen, április 3.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:	
Buza minőség	77 . . . . . 6.85 — 7.—
" "	78 . . . . . 7.— 7.25
" "	79 . . . . . 7.20 — 7.30
" "	80 . . . . . 7.25 — 7.40
Rózs "	71/73 . . . . . 5.65 — 5.75
Árpa	. . . . . 5.30 — 5.35
(jobb)	. . . . . 5.20 — 5.40
Zab	. . . . . 4.75 — 4.85
prima	. . . . . 5.00 — 5.20
Tengeri	. . . . . 5.15 — 5.25
Köles	. . . . . 5.80 — 6.—
Napraforgó mag	. . . . . 4.50 — 4.60
Bükköny	. . . . . 7.25 — 7.75
Lóhere	. . . . . 65.— 70.—
Luczerna	. . . . . 40.— 42.—
Pogácsa napraforgó	. . . . . 4.70 — 4.20
tökmag	. . . . . 5.10 — 5.50
Bab (fehér).	. . . . . 6.20 — 680

REGÉNY.

A csendes lakó.

— Angol regény. —

Írta: **Pryce Richard.**

Fordította: **Karem.**

(Folytatás.)

19.

Minták és színezett mintaképek hevertek a szobában szerteszét s a városból egyre érkeztek a kelmek és ruhadiszek azoknak, kik jelmezeiket maguk akarták elkészíteni, vagy helybeli varrónőkkel elkészíttetni. Hanson a lady Markham komornájának segített a Jégtündér klasszikus redőzetét elrendezni.

— Mert — így magyarázatott lady Markham — maga a ruha nem sok dolgot ad. A selyemnek mindössze kecsesen omló redőzetet kell a termet körül képezni; a legnagyobb hatást a gyémánt-zuzmára fogja előidézni.

— Nem olyan könnyű, — mondta Parker Hansonnak bizalmasan, — nem olyan könnyű ám az ilyen telt alakra kecsesen omló redőzetet készíteni. Hanem azért elég jól fog mutatni, gyémántokkal telehintve.

— Nagyon szépek a gyémántjai? — kérdezte a mrs. Mauton komornája.

— Oh, nagyon pompásak; — válaszolt Parker. — Még én sem láttam mindet, mert rendszeren a bankban vannak elhelyezve. Nagyon sok aggodalmat kell majd kiállanunk, mikor valamennyi itt lesz.

— Magam is azt hiszem; — szólt Hanson. — Vajjon hová fogja őket biztonságba helyezni?

— Valószínűleg hálószobájába, — felelt Parker. — Nagyon szeretném, ha már tul lennék az egészen és elvethetném a gondját. Milyen kár, hogy maga nem lesz akkor itt.

— De maga irjon meg nekem mindent felőle — mondotta Hanson.

— Valóban kár, hogy nem fog itt lenni; — ismételte Parker.

Két nappal utóbb megjöttek a gyémántok a banktól. A hivatalnok, ki elhozta a

dobozt, nyugtát kapott róla és még akkor este bevégezték azt a műveletet, melyet Parker a gyémántokkal való behintésnek nevezett. A lehető legjobban odaerősítették mindet, kivéve azon köveket, melyeket lady Markham a hajába akart tűzni és nyakára függeszteni. A karjaira való „jégcsapokat“ a vállakon levő drapériához erősítették és azon kívül még a kezesuklók körül lettek volna megerősítendőek.

Mrs. Mauton elutazása előtt egy nappal hirtelen meghalt valami helybeli tekintély és a bált e miatt néhány héttel későbbre kellett halasztani.

Lady Markham majd kétségbe esett. A ház már tömve volt vendégekkel ez alkalomra és minden el volt készítve. Mindamellet nem tehetett egyebet, minthogy a tőle telhető kellemmel belenyugodott és újból meghívta vendégeit az elhalasztott bálra. Most azonban egy újabb aggodalom merült föl, t. i. hogy miképen kellene addig a gyémántokat elhelyezni. Mrs. Mauton nagyon a lelkére kötötte barátjának, hogy küldje vissza őket a bankba. De lady Markhamnak erre az volt a kifogása, hogy a ruha diribdarabokra foszlik, ha a köveket leszedik róla; már pedig a ruhával együtt csak nem küldheti.

De miért nem?

Azért, mert nem lehet.

Utóvégre is azt határozták, hogy a gyémántos jelmez ott marad, a hol volt, a lady Markham ruhaszekrényében, de úgy tüntetik fel a dolgot, mintha a gyémántokat a bankba küldték volna vissza,

— És aztán mire lesz az jó? — beszélte mrs. Mauton Hansonnak, mikor együtt utaztak hazafelé, Londonba. Mit ér a hírletés, mikor mindenki tudja, hogy nem igaz?

Hanson magaviselete néhány nappal ezután egészen megzavarta urnőjét. Kötelességeit feltűnő szórakozottsággal végezte a lány; nem volt nyugta sehol és arckifejezése fáradtságról és rosszulétről tanuskodott. Arcszíne elvesztette élénkségét és egész kifejezése olyan volt, mintha kerülné az álmot. Szemei körül kék karikák képződtek és olyan ideges lett, hogy már arra is megrettent, ha valaki megszólította.

Mrs. Mauton megkérdezte tőle, mi baja, de úgy látszik, hogy kérdezősködésével csak növelte még a bajt.

Hanson könnyekre fakadt.

— Kénytelen vagyok önt elhagyni, asszonyom; — így szólt.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1900. évi április hó 4-én

A becsület.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Sudermann H. Fordította: Fái J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Mühlhngk	Fenyéri M.	Saarberg	Szacovay S.
Amália	F. Csigaházy	Heinecke	ifj. Szathmári
Kurt	Tonay F.	Heinekené	Szigeti L.
Leonora	Fái Flóra.	Róbert	Komjáthy J.
Brand	Tóth E.	Augusta	Kiss I.
Stengl	Környey B.	Alma	Szabó I.

Színhazi műsor.

Csüförtökön, április 5-én bérlet 155. szám „B“ — F. Csigahazi Etel és Tóth Elek bucsufelléptéül: *Föld, a mely tisztít.* Dráma 4 felvonásban.

Pénteken, április 6-án 156. szám „C“ — *A troubadour:* Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzezte: Verdi.

Szombaton, április 7-én bérlet 157. szám „A“ — másodszor *A troubadour.*

Vasárnap, április 8-án két előadás; délután 3 órakor fél helyárrakkal: *A bibliás asszony.* Operette 3 felvonásban: este 7 és fél órakor, bérletszünetben, Fenyéri Mór, Ferenczy József és Püspöky Imre bucsufelléptéül: *A vén bakancsos és fia a huszár* Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta: Szigeti József.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Michelstädter S. E. & H.

Piacz-utca 40. sz.
Hungáriával szemben.

Saját szabadalom.

Saját gyártmányu
férfi-, női- és gyermek-czipők
legnagyobb raktára.

Védjegy

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a **Lithion-forrás**
Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.
Vasmentes. Kellemes ízű.
Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerházakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Dr. SZABÓ-féle

VIRÁG-CRÉME

az arczcerémek gyöngye.

Teljesen ártalmatlan anyagokból készült, **higanymentes** arczkenőcs, mely miután **nem zsíroz, nappal is használható.** Üdvé, puhává s **fehérré** teszi az arcz s kezek bőrét. Kiválóan javalva az arczbőr minden tisztátalansága ellen, mint **bóratkák, sömör, bőrhámlás, szeplő,** továbbá **szélkifujta kezek** s arcznál.

Egy tégely ára
70 fillér (35 kr.)

Főraktár: **Debreczenben,**
MIHALOVITS I. gyógyszerháza.

2765. tkv.
1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Szép Sámuel végrehajthatónak Szöllősi Károly elleni végrehajtási ügyében, a debreczeni kir. törvényszék a derecskei kir. járásbíróság területén levő, a tépei 144. számú tjkvben A + 151., 539., 759., 827., 1096., 1243., 1410., 1526., 1589. hrsz. foglalt ingatlanokra 2020 koronában, az A + 1870. hrsz. ingatlanra 4 korona, A + 2034. hrsz. jószágtestre 148 korona, A + 333/6. hrsz. jószágtestre 148 koronában, a tépei 869. sz. tjkvben A. I. 159. hrsz. jószágtestre 320 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az **1900. évi június hó 8. napjánk d. e. 9 órája** Tépe községhezához kitézetett, kikiáltási árak a becsárak, azonban az árverésre kitétt ingatlanok szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál és Tépe község előljároságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi márczius hó 17.

Harsányi,
kir. törvszki bíró.

Kiadó nyárilak.

A Sesta kertben egy csinosan parkirozott nyaraló kisebb család részére augusztus 15-ig bérbe adó. Czím a kiadóhivatalban.

Naplók,
Főkönyvek,
Pénztárkönyvek,
Folyószámlakönyvek,
Lejárató könyvek,
Előjegyzési könyvek,
Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vas-tagságban, a legfinomabb könyv-papirosból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papirosból

legolesőbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés
Kossuth-utca 13.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvétetnek kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Nyomatott a „Csokonai” nyomdában, Debreczenben.